

Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności

Najczęściej zadawane pytania

Erasmus+ 2021-2027

Sektor Edukacja Szkolna

Akcja 2

Współpraca organizacji i instytucji - Partnerstwa na rzecz współpracy

Partnerstwa współpracy (KA220) i projekty na małą skalę (KA210)

I.	PYTANIA OGÓLNE	5
•	Jakie możliwości daje szkołom program Erasmus+?	5
•	Czy organizacje, które nie mają akredytacji, mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach Akcji 2 Erasmus+?.....	5
•	Czy szkoła może realizować projekty w ramach Akcji 2, mając jednocześnie przyznaną akredytację?6	
•	Jak zrealizować projekt wymian uczniowskich wspólnie ze szkołami z różnych krajów?	6
•	Ile instytucji może realizować projekt w Akcji2?	6
•	Czy jedna instytucja może złożyć kilka wniosków aplikacyjnych w ramach Akcji2?	6
•	Czy szkoła może wnioskować o projekt w ramach Akcji 2, będąc jednocześnie w trakcie realizacji innego projektu tej akcji z wcześniejszego konkursu?	7
II.	KTO MOŻE APLIKOWAĆ?	7
•	Jakie instytucje mogą brać udział w projektach Akcji 2 sektora Edukacja szkolna?	7
•	Czy program jest dedykowany również dla szkół / przedszkoli niepublicznych?.....	7
•	Czy prywatne szkoły językowe mogą uczestniczyć w projektach?.....	7
•	Czy organizacje pozarządowe będą mogły występować jako wnioskodawcy przy założeniu, że partnerami będą szkoły, a projekt będzie dotyczył edukacji szkolnej?	8
•	Czy Pałac Młodzieży może aplikować?	8
•	Czy trzeba być szkołą dwujęzyczną?.....	8
•	Czy zrealizowanie różnych projektów szkolnych w poprzednich latach zwiększa, czy też zmniejsza szanse na otrzymanie grantu w nowej perspektywie?	8
•	Czy placówki doskonalenia nauczycieli składają wnioski w ramach akcji Mobilność w tym sektorze, czy też w innym?.....	8
III.	KRAJE WSPÓŁPRACUJĄCE	9
•	Czy są możliwe wyjazdy edukacyjne do Wielkiej Brytanii?	9
•	Czy podmioty ze Szwajcarii mogą brać udział w projektach?	9

• Czy podmioty spoza Unii Europejskiej mogą uczestniczyć w projektach akcji 2?	9
• Czy w projekcie mogą uczestniczyć tylko dwa państwa członkowskie (np. Polska i Belgia)?	9
• Czy obecność dwóch partnerów z Polski w projektach Partnerstw strategicznych KA2 jest możliwa i uzasadniona?	10
• Czy można zorganizować projekt wyłącznie w ramach współpracy polskich szkół, bez zagranicznej placówki?	10
• Jakie kraje mogą uczestniczyć w projektach programu Erasmus+?	10
IV. OD CZEGO ZACZAĆ?	11
• Od czego rozpocząć przygodę z Erasmusem+? Jaką procedurę należy przejść, aby dostać się do programu?	11
• Jestem nauczycielką przedszkola. Chciałabym przystąpić do programu Erasmus+, ale nie wiem jak, czy dam radę, na co zwrócić uwagę?	12
• Reprezentuję małą, 8 klasową szkołę wiejską z oddziałem przedszkolnym. Czy w przypadku przystąpienia do projektu możemy liczyć na wsparcie (wytyczne, konsultację) ws. napisania wniosku?..	12
• Czy szkoła może samodzielnie napisać projekt, czy musi go pisać organ prowadzący?	12
• Byliśmy na szkoleniu nt. Erasmusa. Firma organizująca je powołuje się na współpracę z NA, oferuje również odpłatną pomoc w napisaniu i realizacji wniosku. Czy można skorzystać z takiej pomocy?	13
• Jak znaleźć partnera do projektu?	13
• Jak nawiązać współpracę pomiędzy NGO a szkołami z różnych krajów w ramach projektu partnerskiego?	13
• Skąd czerpać inspiracje, przykłady ciekawych projektów?	14
V. PRZYGOTOWANIE PROJEKTU	14
• Jakie rodzaje działań można zaplanować w partnerstwach na małą skalę?	14
• Czy w Partnerstwach na małą skalę można tworzyć trwałe rezultaty jak np. materiały edukacyjne?	14
• Czy wniosek o dofinansowanie Partnerstwa na małą skalę może złożyć doświadczona lub duża organizacja?	14

• Aby uzasadnić chęć realizacji projektu, należy opisać we wniosku analizę potrzeb przeprowadzoną w grupach docelowych. Czy taka analiza musi być udokumentowana?	15
• Co należy załączyć do wniosku?	15
• Czy wszystkie wypracowane rezultaty projektu muszą być udostępniane w trybie otwartego dostępu? Do kogo należą prawa autorskie produktów powstałych w wyniku projektu?	16
• Kim są partnerzy stowarzyszeni?.....	16
• W jakim okresie powinna być utrzymana trwałość po zakończeniu projektu?	16
• Czy projekt musi odnosić się do określonych priorytetów, aby uzyskać dofinansowanie? Czy wszystkie priorytety są identycznie punktowane?.....	16
• Jak wygląda proces oceny wniosków?	17
VI. BUDŻET	18
• Jak wygląda poziom dofinansowania dla instytucji realizującej projekt? Czy wymagany jest wkład własny?	18
• Czy w projektach współpracy jest możliwość by każdy z partnerów miał własną umowę z NA, odpowiadał za własny budżet i rozliczał się ze swoją NA?	18
• W jaki sposób kalkulować budżet projektu? Jak szczegółowo należy rozpisać koszty?.....	19
• Jak kalkulować budżet na zarządzanie projektem?.....	20
• Czy można zlecić część działań, np. zarządzanie projektem osobie lub firmie zewnętrznej?	21
• Czy osoba zarządzająca projektem jest uprawniona do wynagrodzenia za swoją pracę? Do jakiej kwoty?	21
• Jak szczegółowo należy oszacować koszty dla danego Pakietu Prac?.....	21
• Jak będzie rozliczany projekt?	22

I. PYTANIA OGÓLNE

- ***Jakie możliwości daje szkołom program Erasmus+?***

W ramach sektora Edukacja szkolna szkoły mogą realizować zagraniczne mobilności edukacyjne dla uczniów i kadry (w ramach akcji [KA1-SCH](#)) bądź realizować projekty współpracy z innymi szkołami lub instytucjami działającymi na rzecz sektora (w ramach akcji KA2-SCH).

Akcja 2 Partnerstwa na rzecz współpracy:

- KA210-SCH Partnerstwa na małą skalę

Międzynarodowa współpraca instytucji działających w obszarze edukacji szkolnej, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk, rozwiązywanie wspólnych problemów, zdobywanie doświadczenia we współpracy międzynarodowej. Polecana dla organizacji o mniejszym doświadczeniu lub potencjale.

- KA220-SCH Partnerstwa w zakresie współpracy

Międzynarodowa współpraca instytucji działających w obszarze edukacji szkolnej w celu wymiany dobrych praktyk, wypracowania lub transferu innowacji dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.

W obu typach partnerstw koordynator występuje w imieniu całego partnerstwa zarówno na etapie wnioskowania, podpisywania umowy, kontaktów z Narodową Agencją oraz rozliczenia projektu. Koordynator zarządza budżetem całego projektu i, po uzyskaniu zaliczki z NA, przekazuje transze dofinansowania partnerom zagranicznym.

Ponadto, **w ramach akcji zarządzanych centralnie przez EACEA**, szkoły mogą ubiegać się o granty w ramach akcji **Teachers Academies** oraz programu **Jean Monnet** (więcej szczegółów [tu](#)).

- ***Czy organizacje, które nie mają akredytacji, mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach Akcji 2 Erasmus+?***

Tak, oczywiście! Akredytacja potrzebna jest **tylko** w przypadku chęci uzyskania możliwości długofalowego korzystania ze środków na **zagraniczne mobilności edukacyjne w ramach akcji 1**. W przypadku projektów **akcji 2, Akredytacja nie jest wymagana**.

- ***Czy szkoła może realizować projekty w ramach Akcji 2, mając jednocześnie przyznaną akredytację?***

Tak, posiadanie akredytacji nie wyklucza szkoły z realizacji projektu Akcji 2.

- ***Jak zrealizować projekt wymian uczniowskich wspólnie ze szkołami z różnych krajów?***

Akcja 2-SCH nie jest dedykowana projektom zakładającym przede wszystkim realizację mobilności. Taki projekt miałby niewielkie szanse na dofinansowanie. Jeśli zasadniczym działaniem w projekcie ma być realizacja mobilności (wymian) uczniowskich, rekomendowane jest realizowanie współpracy między szkołami w ramach [eTwinningu](#), wzbogaconej o możliwość realnych spotkań uczniów i nauczycieli, finansowanych w ramach akcji 1 Erasmusa (np. Akredytacji). Każda ze szkół współpracujących powinna wówczas uzyskać finansowanie dla wyjazdów w Narodowej Agencji w swoim kraju.

Również w projektach Akcji 2 jest możliwa realizacja mobilności, o ile są one niezbędne do osiągnięcia celów projektu. Projekty obu typów (KA210 i KA220) umożliwiają współpracę nad rozwiązaniem określonego problemu, czy wypracowaniem nowych materiałów edukacyjnych, do czego mogą okazać się konieczne wspólne spotkania (wyjazdy zagraniczne).

- ***Ile instytucji może realizować projekt w Akcji2?***

Dla projektów KA210 określonym minimum jest: dwie instytucje z dwóch różnych krajów Programu.

Dla projektów KA220 określonym minimum jest: trzy instytucje z trzech różnych krajów Programu.

- ***Czy jedna instytucja może złożyć kilka wniosków aplikacyjnych w ramach Akcji2?***

Tak, jedna instytucja może być wnioskodawcą w ramach kilku projektów, jednakże Komisja Europejska wprowadziła w tym zakresie **limity dla poszczególnych akcji**.

I tak w projektach **KA210** (Partnerstwa na małą skalę) jedna instytucja może pojawić się maksymalnie w 5-ciu wnioskach, w ramach danej rundy konkursowej, bez względu na sektor programu i jednocześnie tylko 1 raz może występować w roli koordynatora projektu.

W projektach **KA220** (Projekty w zakresie współpracy) jedna instytucja może pojawić się maksymalnie w 10-ciu projektach, bez względu na sektor oraz rolę odgrywaną w projekcie, tj. może być w nich zarówno partnerem, jak i koordynatorem.

Ponadto, dla wszystkich projektów KA2 **skład grupy partnerskiej musi być różny** dla każdego składanego projektu, niezależnie od sektora.

- ***Czy szkoła może wnioskować o projekt w ramach Akcji 2, będąc jednocześnie w trakcie realizacji innego projektu tej akcji z wcześniejszego konkursu?***

Tak, nic nie stoi na przeszkodzie, aby wnioskować o kolejny projekt, w kolejnej rundzie konkursowej. Wyżej opisane limity obowiązują tylko dla danej rundy konkursowej.

II. KTO MOŻE APLIKOWAĆ?

- ***Jakie instytucje mogą brać udział w projektach Akcji 2 sektora Edukacja szkolna?***

Do udziału w Akcji 2 uprawnione są wszystkie podmioty publiczne i prywatne działające w obszarze edukacji ogólnej, a więc przede wszystkim: przedszkola, szkoły, ośrodki szkolno-wychowawcze, władze oświatowe, szkoły wyższe, instytuty badawcze, placówki doskonalenia nauczycieli, stowarzyszenia, fundacje, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje kultury itp. W zależności od celów projektu partnerstwo powinno obejmować najbardziej adekwatną i różnorodną grupę partnerów (różne doświadczenia i wiedza), w celu osiągnięcia najlepszej jakości rezultatów.

Aby się kwalifikować, **organizacje składające wniosek muszą być ustanowione zgodnie z prawem co najmniej 2 lata przed upływem terminu składania wniosków.**

W sektorze Edukacja szkolna projekty są realizowane przez organizacje lub instytucje. Indywidualne osoby nie mogą samodzielnie wnioskować do programu.

- ***Czy program jest dedykowany również dla szkół / przedszkoli niepublicznych?***

Tak. W programie mogą uczestniczyć wszystkie szkoły i przedszkola, **zarówno publiczne, jak i niepubliczne, w tym także te, których organem prowadzącym jest osoba fizyczna, bądź spółka cywilna.**

- ***Czy prywatne szkoły językowe mogą uczestniczyć w projektach?***

Tak, mogą uczestniczyć w projektach akcji 2 sektora Edukacja szkolna, jednak należy mieć na uwadze, że realizowany projekt musi odpowiadać priorytetom sektora i dotyczyć edukacji szkolnej, tj. np. nauczania języków w ramach podstawy programowej. Dobór organizacji do grupy partnerskiej jest oceniany w ramach kryterium „Jakość zespołu realizującego projekt i warunków współpracy” na etapie oceny merytorycznej wniosku aplikacyjnego.

- ***Czy organizacje pozarządowe będą mogły występować jako wnioskodawcy przy założeniu, że partnerami będą szkoły, a projekt będzie dotyczył edukacji szkolnej?***

Tak, w akcji 2 jest to możliwe. Istotne jest by organizacje te działały na rzecz sektora Edukacji szkolnej.

- ***Czy Pałac Młodzieży może aplikować?***

Tak, w akcji 2 jest to możliwe. Istotne jest by tematyka projektu dotyczyła sektora Edukacji szkolnej.

- ***Czy trzeba być szkołą dwujęzyczną?***

Nie ma takiego wymogu. Każda szkoła lub przedszkole może wziąć udział w projektach.

- ***Czy zrealizowanie różnych projektów szkolnych w poprzednich latach zwiększa, czy też zmniejsza szanse na otrzymanie grantu w nowej perspektywie?***

Nowy Erasmus+ szczególnie stara się dotrzeć do nowych organizacji, szczególnie tych, które wcześniej nie brały udziału w projektach międzynarodowych, w tym do organizacji o niewielkim potencjale i ograniczonych zasobach. Z myślą o tych organizacjach powstała akcja partnerstw na małą skalę KA210.

Nie oznacza to jednak, że projekty są dostępne tylko dla nowicjuszy. Każda organizacja może składać wnioski w obu typach projektów (zarówno w akcji KA210, jak i KA220)), także taka, która zrealizowała już wiele projektów. Dotychczasowe doświadczenie z pewnością pomoże przygotować dobrej jakości wniosek i zapewnić wysoką jakość realizacji projektu.

Doświadczonych beneficjentów zachęcamy jednak do **aktywnego poszukiwania partnerów wśród nowych organizacji i włączania ich do partnerstw.**

- ***Czy placówki doskonalenia nauczycieli składają wnioski w ramach akcji Mobilność w tym sektorze, czy też w innym?***

Akcja 1 w sektorze Edukacja szkolna zasadniczo przeznaczona jest dla szkół. Inne instytucje związane z sektorem mogą uczestniczyć np. jako koordynatorzy konsorcjów (więcej szczegółów [tu](#)). Jednak udział w mobilnościach dotyczy kadry i uczniów szkół. Placówki doskonalenia nauczycieli mogą realizować projekty akcji 2 i w ramach tych projektów organizować wyjazdy edukacyjne dla kadry swoich instytucji oraz instytucji partnerskich.

Dodatkowe możliwości dla tego typu placówek stwarzają akcje zarządzane centralnie: Akademie nauczycielskie Erasmus+ oraz Akcja Jean Monnet (więcej szczegółów [tu](#)). W ich ramach również możliwe są wyjazdy edukacyjne.

III. KRAJE WSPÓŁPRACUJĄCE

- ***Czy są możliwe wyjazdy edukacyjne do Wielkiej Brytanii?***

Nie. Wielka Brytania nie jest już krajem programu. W ramach projektów składanych w konkursach począwszy od roku 2025 nie jest możliwa współpraca z podmiotami z tego kraju w ramach programu Erasmus+.

- ***Czy podmioty ze Szwajcarii mogą brać udział w projektach?***

Nie. Szwajcaria nie jest już krajem programu. W ramach projektów składanych w konkursach począwszy od roku 2025 nie jest możliwa współpraca z podmiotami z tego kraju w ramach programu Erasmus+.

- ***Czy podmioty spoza Unii Europejskiej mogą uczestniczyć w projektach akcji 2?***

Do udziału w projektach Erasmus są uprawnione na jednakowych zasadach podmioty z krajów UE oraz z krajów trzecich stowarzyszonych z Programem. Należą do nich kraje EFTA oraz niektóre kraje kandydujące do UE. Udział podmiotów z innych krajów możliwy wyłącznie w partnerstwach współpracy KA220 i to pod kilkoma warunkami:

- począwszy od 2025 r. podmiot taki musi być zarejestrowany w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z **regionów 1–3** (tj. Bałkany Zachodnie, Wschodnie sąsiedztwo z wyjątkiem Białorusi, Kraje południowego regionu Morza Śródziemnego)
- podmiot z kraju trzeciego niestowarzyszonego z Programem wnosi do projektu znaczącą wartość dodaną
- podmiot z kraju trzeciego niestowarzyszonego z Programem pełni rolę partnera (nie wnioskodawcy),
- jest zachowany limit 3 partnerów z 3 różnych krajów uprawnionych w programie.

Więcej szczegółów w tabeli poniżej.

- ***Czy w projekcie mogą uczestniczyć tylko dwa państwa członkowskie (np. Polska i Belgia)?***

W akcji 2 jest to możliwe wyłącznie w partnerstwach na małą skalę KA210. W partnerstwach w zakresie współpracy KA220 konieczne są minimum 3 instytucje z 3 różnych krajów programu.

- ***Czy obecność dwóch partnerów z Polski w projektach Partnerstw strategicznych KA2 jest możliwa i uzasadniona?***

Tak, możliwy jest udział kilku partnerów z jednego kraju (przy zachowaniu udziału minimalnej liczby krajów programu). Sytuacja ta powinna znaleźć uzasadnienie w celach projektu. Warto pamiętać o zachowaniu równowagi międzynarodowej w partnerstwie.

- ***Czy można zorganizować projekt wyłącznie w ramach współpracy polskich szkół, bez zagranicznej placówki?***

Co do zasady program Erasmus+ polega na współpracy międzynarodowej. Realizacja działań bez partnerów z zagranicy jest możliwa w nielicznych przypadkach (np. jeden z komponentów akcji Jean Monnet).

- ***Jakie kraje mogą uczestniczyć w projektach programu Erasmus+?***

PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE I PAŃSTWA TRZECIE STOWARZYSZONE Z PROGRAMEM			
Państwa członkowskie Unii Europejskiej (UE)*			
Austria	Grecja	Litwa	Rumunia
Belgia	Estonia	Luksemburg	Słowacja
Bułgaria	Finlandia	Łotwa	Słowenia
Chorwacja	Francja	Malta	Szwecja
Cypr	Hiszpania	Niemcy	Węgry
Czechy	Holandia	Polska	Włochy
Dania	Irlandia	Portugalia	
Państwa trzecie stowarzyszone z Programem**			
Islandia	Norwegia	Republika Północnej	Serbia
Liechtenstein		Macedonii	Turcja

PAŃSTWA TRZECIE NIESTOWARZYSZONE Z PROGRAMEM

Do udziału w partnerstwach współpracy (KA220) uprawnione są jedynie podmioty z niektórych regionów (wymienionych poniżej), pod warunkiem wnoszenia do projektu istotnej wartości dodanej.

W partnerstwach małej skali (KA210) nie są one uprawnione.

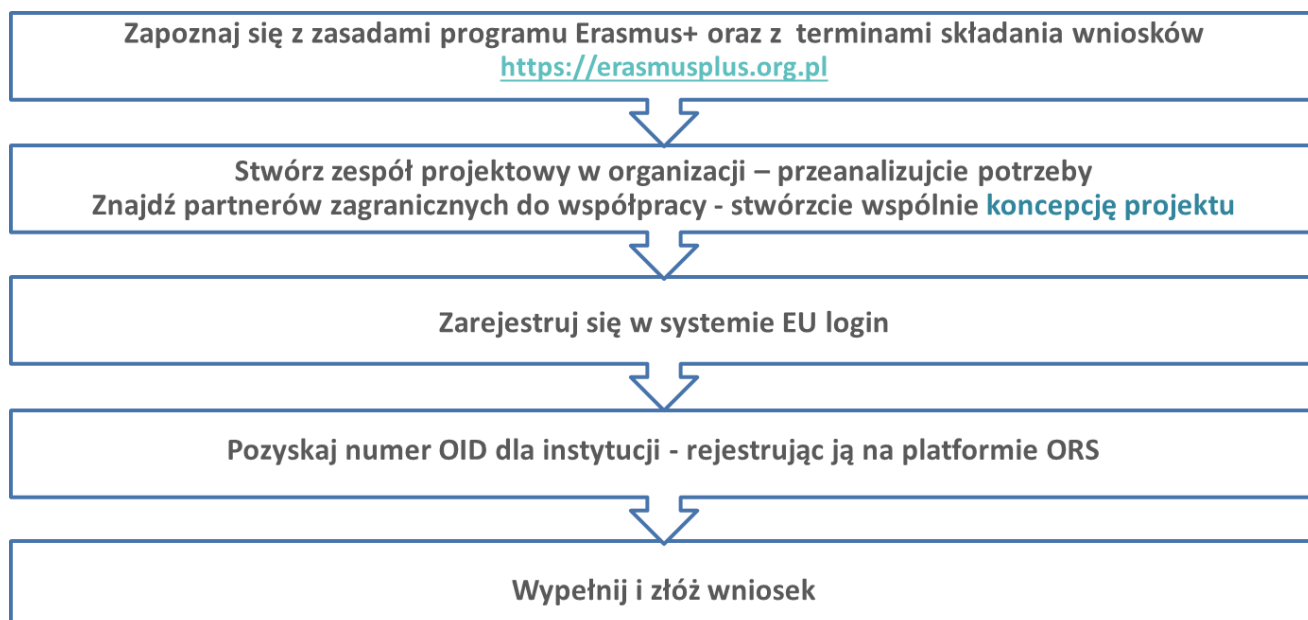
Bałkany Zachodnie (region 1)	Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo, Czarnogóra
Wschodnie sąsiedztwo (region 2)	Armenia, Azerbejdżan, Białoruś***, Gruzja, Mołdawia, terytorium Ukrainy uznane przez prawo międzynarodowe
Kraje południowego regionu Morza Śródziemnego (Region 3)	Algieria, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Palestyna, Syria, Tunezja (więcej szczegółów w Przewodniku po programie)

IV. OD CZEGO ZACZĄĆ?

- ***Od czego rozpocząć przygodę z Erasmusem+? Jaką procedurę należy przejść, aby dostać się do programu?***

Rekomendujemy zastosowanie się do poniższych 5 kroków oraz skorzystanie z [pakiету szkoleń i instrukcji](#) oferowanych przez NA.

5 kroków wnioskodawcy

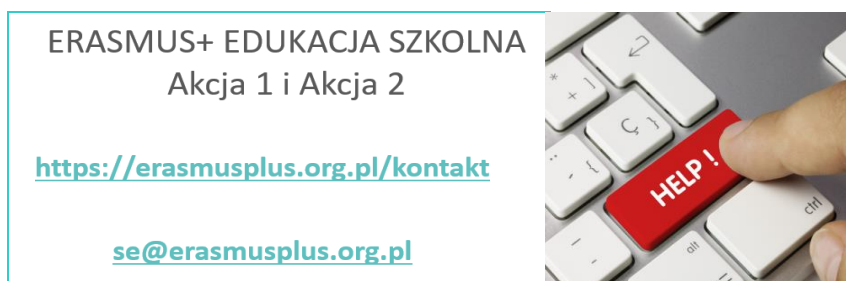
- ***Jestem nauczycielką przedszkola. Chciałabym przystąpić do programu Erasmus+, ale nie wiem jak, czy dam radę, na co zwrócić uwagę?***

Przede wszystkim prosimy zwrócić uwagę na to, że wniosek składany jest przez instytucję, nie indywidualną osobę. W tym wypadku do projektu powinno przystąpić Przedszkole. Warto postarać się o wsparcie dyrektora i innych nauczycieli, tj. stworzyć zespół projektowy. Warto też poinformować Organ Prowadzący i uzyskać niezbędne [pełnomocnictwo](#) do wnioskowania.

Rekomendujemy zastosowanie się do powyższych 5 kroków oraz skorzystanie z [pakietu szkoleń i instrukcji](#) oferowanych przez NA.

- ***Reprezentuję małą, 8 klasową szkołę wiejską z oddziałem przedszkolnym. Czy w przypadku przystąpienia do projektu możemy liczyć na wsparcie (wytyczne, konsultację) ws. napisania wniosku?***

Narodowa Agencja chętnie wspiera wszystkich nowych wnioskodawców. Z myślą o nich przygotowujemy szkolenia i instrukcje. Wspieramy też wnioskodawców indywidualnie. Nie możemy jednak współtworzyć, czy też recenzować Państwa wniosków. Możemy jednak skonsultować koncepcję projektu, zwrócić uwagę na kluczowe kwestie jakościowe, podpowiedzieć, gdzie szukać informacji. Zapraszamy do zapoznania się z naszymi [materiałami szkoleniowymi](#), jak również do bezpośredniego kontaktu.

- ***Czy szkoła może samodzielnie napisać projekt, czy musi go pisać organ prowadzący?***

Jeśli beneficjentem ma być szkoła, wówczas to ona, wraz z partnerami przygotowuje i składa wniosek. Szkoła nie posiadająca osobowości prawnej, powinna jednak działać w porozumieniu ze swoim organem prowadzącym. W szczególności warto, by dyrektor szkoły uzyskał pełnomocnictwo od OP do złożenia wniosku, a na dalszym etapie do podpisania umowy z Narodową Agencją.

Organ prowadzący przygotowuje wniosek wówczas, gdy to on ma być beneficjentem projektu.

- ***Byliśmy na szkoleniu nt. Erasmusa. Firma organizująca je powołuje się na współpracę z NA, oferuje również odpłatną pomoc w napisaniu i realizacji wniosku. Czy można skorzystać z takiej pomocy?***

Narodowa Agencja nie autoryzuje żadnych komercyjnych podmiotów oferujących szkolenia bądź wsparcie w przygotowaniu wniosków do programu. Zgodnie z zapisami Przewodnika po Programie Wszystkie wnioski dotyczące projektów i akredytacji muszą zawierać oryginalną treść opracowaną przez wnioskodawcę lub inne organizacje wspólnie składające wniosek o dofinansowanie. **Sporządzenia wniosku nie można zlecić żadnej innej organizacji ani osobie zewnętrznej.** Zgodnie z zasadami programu dofinansowanie przyznane na realizację zadań **projektowych w żadnej części nie może być przeznaczone na opłatę za przygotowanie wniosku projektowego.** Ponadto zarządzanie projektem, jako jedno z kluczowych działań w projekcie nie może być zlecone firmie zewnętrznej ani osobie niezwiązanej formalnie z organizacją beneficjenta. **Dofinansowanie z budżetu Unii nie może mieć na celu wytwarzania zysku w ramach projektu realizowanego przez beneficjenta ani nie może skutkować takim zyskiem.**

- ***Jak znaleźć partnera do projektu?***

W przypadku szkół doskonałym miejscem na znalezienie partnera do projektu jest platforma [eTwinning](#). Zarejestrowani użytkownicy uzyskują dostęp do forum, na którym będą mogli zamieścić ogłoszenie o poszukiwaniu szkoły partnerskiej do projektu lub odpowiedzieć na już istniejące ogłoszenie. Podobne funkcjonalności znajdują Państwo na platformie School Education Gateway – obecnie [ESEP](#).

Z kolei [Platforma rezultatów projektów Erasmus+](#) daje możliwość przeglądu wszystkich zrealizowanych dotąd w ramach Programu projektów oraz znalezienie danych kontaktowych do realizujących je instytucji.

Polecamy także wykorzystanie kontaktów osobistych czy kontaktów międzynarodowych władz samorządowych (miasta/regiony partnerskie).

- ***Jak nawiązać współpracę pomiędzy NGO a szkołami z różnych krajów w ramach projektu partnerskiego?***

Organizacje inne niż szkoły nie mają dostępu do eTwinning, jednak mogą korzystać z innych platform, np. [School Education Gateway](#), Platforma rezultatów. W znalezieniu partnerów do projektu pośredniczą także [Krajowe Biura Eurodesk](#) (europejskiej sieci informacyjnej).

- ***Skąd czerpać inspiracje, przykłady ciekawych projektów?***

Zapraszamy do zapoznania się z opisami zrealizowanych projektów dostępnymi na [Platformie Rezultatów Programu Erasmus+](#). Dobre praktyki opisano także w licznych publikacjach [Narodowej Agencji](#) i [Komisji Europejskiej](#).

V. PRZYGOTOWANIE PROJEKTU

- ***Jakie rodzaje działań można zaplanować w partnerstwach na małą skalę?***

W projektach KA210 partnerzy sami określają działania, które zostaną zrealizowane. Projekty dotyczą współpracy międzynarodowej, zatem należy zaplanować działania, które będą realizowane wspólnie przez organizacje uczestniczące. Przykładem takich działań są spotkania organizacji partnerskich realizowane w jednym z krajów biorących udział w projekcie. Ich celem może być np. wymiana doświadczeń, poznanie organizacji goszczącej, wspólne szkolenia lub udział w warsztatach. Ponadto, należy zaplanować działania realizowane lokalnie w każdym z krajów, które będą np. służyły wdrażaniu nowych pomysłów dotyczących kształcenia i szkolenia zawodowego, opracowywaniu rezultatów oraz ich upowszechnianiu.

- ***Czy w Partnerstwach na małą skalę można tworzyć trwale rezultaty jak np. materiały edukacyjne?***

Jak najbardziej można, podobnie jak można realizować mobilności edukacyjne kadry i dorosłych osób uczących się, ale z założenia skala działań jest mniejsza niż w Partnerstwach współpracy i nie muszą to być działania o charakterze innowacyjnym, natomiast muszą stanowić wartość dodaną dla organizacji i uczestników działań

- ***Czy wniosek o dofinansowanie Partnerstwa na małą skalę może złożyć doświadczona lub duża organizacja?***

Z założenia projekty na mniejszą skalę są przeznaczone dla mniejszych i mniej doświadczonych organizacji, chcących włączyć się do działań międzynarodowych. Duże i doświadczone organizacje powinny raczej wnioskować w ramach partnerstw współpracy (KA220) i wypracowywać rezultaty o większej skali i trwałości.

We wnioskach akcji KA210 jest oceniane w jaki stopniu profil, typ oraz skala działalności organizacji wpisuje się w cele akcji:

- Przyciąganie do programu nowych uczestników, mniej doświadczonych organizacji i podmiotów działających na niewielką skalę. Partnerstwa te powinny stanowić dla organizacji pierwszy krok w kierunku nawiązania współpracy na szczeblu europejskim.
- Wspieranie włączenia grup docelowych o mniejszych szansach
- Wspieranie czynnego obywatelstwa Unii i przenoszenie wymiaru europejskiego na poziom lokalny.
- ***Aby uzasadnić chęć realizacji projektu, należy opisać we wniosku analizę potrzeb przeprowadzoną w grupach docelowych. Czy taka analiza musi być udokumentowana?***

Dla wysokiej oceny wniosku bardzo istotne jest, by w treści wniosku opisać dokładnie, na czym polegała przeprowadzona analiza potrzeb. Należy podać konkretne informacje na temat sposobu i procesu badania potrzeb oraz otrzymanych wyników. Precyzyjne informacje dotyczące analizy potrzeb zawarte we wniosku świadczą o rzetelnym podejściu do projektu. Jeśli wniosek będzie się powoływał się jedynie na ogólne badania, bez odniesienia do sytuacji w instytucjach partnerskich lub we wniosku będzie tylko ogólna informacja o potrzebach, bez powołania się na konkretne fakty, wówczas jakość wniosku będzie oceniona znacznie niżej.

Należy pamiętać, że analiza potrzeb powinna dotyczyć całego partnerstwa, nie tylko instytucji wnioskodawcy.

- ***Co należy załączyć do wniosku?***

Co do zasady eksperci oceniają treści zawarte w formularzu wniosku. Nie mają obowiązku czytać załączonych dokumentów, zwłaszcza takich, które mają na celu dodanie treści, które nie zmieściły się w formularzu. Wyjątkiem są dokumenty, które od konkursu 2025 są obowiązkowe dla wniosków akcji KA220. Jeżeli kwota dofinansowania przekracza 60 000 EUR, wnioskodawcy muszą przedłożyć wraz z wnioskiem:

- wykaz istotnych publikacji organizacji uczestniczących;
- pełen wykaz wcześniej realizowanych i bieżących projektów i działań powiązanych z daną dziedziną polityki lub daną akcją.

Niezależnie od tego do każdego wniosku należy załączyć:

- deklaracje uczestnictwa każdego z partnerów wniosku (Accession forms), podpisane przez prawnego reprezentanta instytucji
- Oświadczenie, tj. Declaration on Honour (DoH) podpisane przez prawnego reprezentanta instytucji wnioskującej,
- pełnomocnictwo do podpisania wniosku (jeśli dotyczy).

- ***Czy wszystkie wypracowane rezultaty projektu muszą być udostępniane w trybie otwartego dostępu? Do kogo należą prawa autorskie produktów powstałych w wyniku projektu?***

Ponieważ rezultaty projektu powstają z wykorzystaniem publicznych środków z Unii Europejskiej, wszystkie rezultaty powinny być udostępniane na zasadzie otwartych licencji.

Prawa autorskie do produktów powstałych w wyniku projektów realizowanych w ramach programu Erasmus+ należą do instytucji uczestniczących w projekcie i regulowane są przepisami dotyczącymi praw autorskich. W programie Erasmus+ istnieje wymóg, by udostępniać opracowane w projekcie materiały edukacyjne w formie elektronicznej za pośrednictwem Internetu na zasadzie tzw. otwartych licencji. Ponadto Narodowa Agencja i Komisja Europejska będą miały prawo do wykorzystywania rezultatów projektu do szeroko pojętej promocji programu Erasmus+ oraz do prowadzenia badań i analizy dotyczących osiągniętych rezultatów.

- ***Kim są partnerzy stowarzyszeni?***

Możliwe jest zaangażowanie do projektu organizacji formalnie niebędących partnerami w projekcie. Organizacje te mogą włączyć się w wybrane zadania/działania projektowe lub wesprzeć konsorcjum w upowszechnianiu i zapewnieniu trwałości rezultatów projektu. Organizacje te nie otrzymują dofinansowania z budżetu programu Erasmus+, jednak mogą w swoich krajach organizować wydarzenia upowszechniające rezultaty projektu.

Jeśli w projekcie biorą udział partnerzy stowarzyszeni, to wszystkie rodzaje działań projektowych mogą odbywać się w krajach tych partnerów (jeśli są inne niż kraje reprezentowane przez główne organizacje realizujące projekt). Udział partnerów stowarzyszonych w projekcie nie jest obowiązkowy.

- ***W jakim okresie powinna być utrzymana trwałość po zakończeniu projektu?***

Zasady programu nie określają konkretnej liczby lat. Należy jednak mieć na uwadze, że kryterium trwałości projektu i jego rezultatów jest bardzo ważne na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. Trwałość projektu i jego rezultatów oznacza potencjał wdrożenia wypracowanych rezultatów w instytucjach realizujących projekt i poza nimi.

- ***Czy projekt musi odnosić się do określonych priorytetów, aby uzyskać dofinansowanie? Czy wszystkie priorytety są identycznie punktowane?***

Tak, Komisja Europejska określiła priorytety dla akcji 2. Zostały ustalone priorytety specyficzne dla danego sektora oraz priorytety horyzontalne. Aby projekt mógł zostać dofinansowany w sektorze Edukacja szkolna,

musi odnosić się do priorytetu specyficznego dla tego sektora lub, jeżeli wybrano priorytet horyzontalny, to sektorem, na który zostanie wywarty największy wpływ, musi być sektor Edukacji szkolnej.

Można też wybrać 2 priorytety dodatkowe, których będzie dotyczył projekt. Mogą to być również priorytety właściwe dla innych sektorów, jeżeli wynika to z charakteru projektu, jednak musi być zachowany ww. warunek dotyczący największego wpływu na sektor Edukacji szkolnej.

Należy również uwzględnić, że Narodowa Agencja i Komisja Europejska mogą uznać, że niektóre z nich zostały określone jako szczególnie istotne. Szczegóły znajdują się w Przewodniku po programie w opisie akcji, w części „Kryteria Wyboru” (Award Criteria). Komisja Europejska określiła priorytet „włączenie i różnorodność” jako wysoce adekwatny.

Warto zauważyć, że niezależnie od wyboru priorytetu głównego i priorytetów dodatkowych, oczekuje się, że każdy projekt Akcji 2 Erasmus+ będzie w trakcie realizacji podejmował działania zgodne z czterema priorytetami horyzontalnymi. Są to:

- Włączenie i różnorodność
- Zrównoważenie środowiskowe
- Wymiar cyfrowy
- Uczestnictwo i zaangażowanie obywatelskie.

Odniesienie się do ww. zagadnień będzie oceniane w trakcie oceny jakościowej wniosku.

- ***Jak wygląda proces oceny wniosków?***

Wnioski po złożeniu są oceniane pod względem formalnym i jakościowym.

Ocena formalna polega na sprawdzeniu czy podstawowe kryteria zostały spełnione m.in. złożenie wniosku do właściwej Narodowej Agencji, na właściwym formularzu, z właściwymi organizacjami partnerskimi.

Natomiast ocena jakościowa polega na sprawdzeniu, czy propozycja projektu uwzględnia wszystkie kryteria merytoryczne i jest zasadne jej dofinansowanie. Oceny jakościowej dokonują dwaj niezależni eksperci, a następnie ich oceny są konsolidowane.

Kolejnym krokiem jest przedstawienie wyników oceny formalnej i jakościowej Komitetowi Ewaluacyjnemu, które to grono przygląda się procesowi oceny i zatwierdza prawidłowość jego przeprowadzenia.

Ostatnim etapem jest zatwierdzenie wyników konkursu przez Narodową Agencję w Polsce.

VI. BUDŻET

- ***Jak wygląda poziom dofinansowania dla instytucji realizującej projekt? Czy wymagany jest wkład własny?***

Zasada współfinansowania opisana w Przewodniku po programie Erasmus+ stanowi, że dofinansowanie UE stanowi motywację do realizacji projektu, który bez wsparcia finansowego UE byłby niewykonalny. Współfinansowanie oznacza, że dofinansowanie UE może nie pokrywać całości kosztów projektu. W przypadku, gdy koszty realizacji zaplanowanych działań przekroczą budżet projektu, powinny być finansowane ze źródeł innych niż dofinansowanie UE (np. zasoby własne beneficjenta, dochód wygenerowany przez działanie, wkłady finansowe stron trzecich). Tzw. wkład własny nie musi oznaczać wkładu finansowego o określonym zakresie. W projektach Akcji 2 zazwyczaj dofinansowanie wynosi 100% kosztów kwalifikowalnych.

Inną zupełnie sytuacją jest sposób przekazywania zaliczek. NA zazwyczaj przekazuje beneficjentowi 80% budżetu projektu w formie zaliczek (jednej lub wielu). Pozostałą część dofinansowania przekazuje dopiero po rozliczeniu projektu. Oznacza to, że beneficjent musi założyć własne środki na realizację ostatniej części działań, by później otrzymać zwrot tych kosztów po rozliczeniu końcowym.

- ***Czy w projektach współpracy jest możliwość by każdy z partnerów miał własną umowę z NA, odpowiadał za własny budżet i rozliczał się ze swoją NA?***

Nie. W programie Erasmus+ na lata 2021-2027 nie ma już takiej możliwości. Koordynator projektu wnioskuje w imieniu całego partnerstwa, podpisuje umowę ze swoją NA i zarządza całością budżetu, przekazuje odpowiednie transze partnerom, a na koniec składa raport i rozlicza się z NA. W jaki sposób wygląda zarządzanie finansami w projekcie akcji 2? Czy szkoła musi mieć konto w walucie EUR?

W obecnej formule odpowiedzialność za zarządzanie finansami, jak i realizacją projektu spoczywa na instytucji pełniącej rolę koordynatora partnerstwa. Po uzyskaniu dofinansowania i podpisaniu umowy z Narodową Agencją koordynator musi zawrzeć umowy dwustronne z partnerami projektu, w których zawarte będą ustalenia dotyczące realizacji działań oraz warunków przekazywania partnerom kolejnych transz dofinansowania przez koordynatora. NA może udostępnić przykładowy wzór takiej umowy na życzenie beneficjenta.

Konto bankowe może być prowadzone w walucie EUR lub PLN. **Narodowa Agencja jednak zdecydowanie rekomenduje prowadzenie konta w walucie EUR.**

Wkrótce po podpisaniu umowy otrzymają Państwo zaliczkę stanowiącą określony % przyznanego budżetu **wyrażonego w EUR**. W przypadku wskazania konta PLN na wskazany w umowie rachunek wpłynie kwota w PLN, stanowiąca równowartość kwoty zaliczki wyrażonej w EUR, po przewalutowaniu przez bank według kursu, na wysokość którego NA nie ma wpływu.

Z uwagi na fakt, iż **koszty różnic kursowych są kosztami niekwalifikowanymi** w projekcie, **po stronie Beneficjenta leży pokrycie kosztów zarówno przewalutowań, jak i ewentualnych niekorzystnych zmian w kursie EUR**.

Ponadto w momencie przekazywania środków partnerom m.in. ze strefy EUR, kwoty transferów ulegają ponownie przewalutowaniu na kwoty EUR, często po znacznie niższym kursie niż kurs otrzymania środków.

Powoduje to **znacznie zredukowanie dostępnego partnerom budżetu na realizację projektów i jego celów, co może wpłynąć negatywnie na jego jakość**.

Dodatkowo niezależnie od waluty wskazanego rachunku bankowego, wszelkie rozliczenia z NA będą realizowane w EUR. Dotyczy to nie tylko sporządzania sprawozdań okresowych, końcowych, ale także płatności bilansujących.

W przypadku dodatniej płatności bilansującej (przelew na rzecz beneficjenta), zostanie zastosowany kurs Banku Handlowego z dnia przelewu płatności bilansującej. W sytuacji, gdy nastąpi konieczność zwrotu na rzecz NA, kwota zwrotu będzie wyrażona w EUR i taka też kwota będzie musiała wpłynąć na rachunek NA. Powoduje to konieczność zakupu waluty EUR przez Państwa, co również może **generować straty kursowe**.

- ***W jaki sposób kalkulować budżet projektu? Jak szczegółowo należy rozpisać koszty?***

W projektach akcji 2 budżet konstruowany jest „zadaniowo”, tj. na podstawie realnych kosztów poszczególnych działań w projekcie. Pozwala to na efektywniejsze wykorzystanie budżetu i nie uzależnia go od liczby spotkań, czy też czasu trwania projektu. Zadaniem wnioskodawcy jest możliwie dokładne oszacowanie kosztów poszczególnych działań, tak by jak najefektywniej wykorzystać budżet. Oceniając wniosek eksperci będą porównywać który z wniosków oferuje więcej wysokiej jakości działań w ramach tej samej puli dofinansowania. Budżet musi być zatem jak najlepiej wykorzystany, a jednocześnie realistyczny, oparty na faktycznym rozeznaniu rynku.

Przykład dla projektu partnerstw na małą skalę KA210:

Szkoła z Podkarpacia i szkoła ze Słowacji chcą zorganizować wspólne wydarzenie, tj. Turniej przyrodniczy „Karpaty, nasze wspólne góry” oraz uliczny happening na rzecz ochrony środowiska. Eliminacje odbędą się w obu szkołach lokalnie. Finał turnieju (jednodniowe wydarzenie) odbędzie się w szkole polskiej, dzień wcześniej przyjedzie grupa 10 uczniów ze Słowacji, których ugoszczą rodziny polskich uczniów. Cały projekt

(przygotowania, organizacja, podsumowanie i upowszechnianie rezultatów) zajmie maksymalnie 6 miesięcy.

Przykładowa konstrukcja budżetu:

Lista działań	Koszt działań
Działanie 1. Przygotowanie konkursu – organizacja eliminacji wspólne opracowanie regulaminu, zasad, pytań konkursowych (itp.), zakup materiałów publikacji, przygotowanie dwujęzycznych ulotek i innych materiałów 1000 euro/szkoła.	2000 euro
Działanie 2. Organizacja wydarzenia – przygotowanie i dekoracja sal, catering, zakup koszulek „startowych”, nagród dla zwycięzców i upominków dla uczestników. Dyskoteka dla uczniów.	6500 euro
Działanie 3. Organizacja podróży i pobytu uczestników z zagranicy: 10 uczniów x 300 euro + 2 nauczycieli x 500 euro. Uroczysta kolacja i zwiedzanie (1000 euro).	6500 euro
Działanie 3. Wspólne zajęcia oraz jednodniowa wycieczka w góry dla uczniów polskich i słowackich.	3500 euro
Działanie 4. Synchroniczny happening w przestrzeni publicznej organizowany przez każdą ze szkół w Dniu Ziemi – budzenie świadomości społeczeństwa nt. zagrożeń wynikających z niszczenia środowiska: zakup rekwizytów, masek, catering itp. 3000 euro/szkoła. Wymiana doświadczeń, zdjęć. Produkcja materiału filmowego z wydarzenia.	5500 euro
Działanie 5. Wizyta polskich uczniów i nauczycieli w szkole Słowackiej.	6000 euro
Suma	30 000 euro

- ***Jak kalkulować budżet na zarządzanie projektem?***

Co do zasady koszty zarządzania nie mogą stanowić więcej niż 20% wartości projektu. W koszty zarządzania wlicza się np. koszty spotkań zarządczych, wynagrodzeń osób zarządzających projektem, zakupu sprzętu i materiałów niezbędnych do realizacji projektu.

W przypadku projektów KA210 nie przewiduje się oddzielnego działania na zarządzanie projektem. Koszty zarządzania powinny być wliczone w koszt poszczególnych działań. W przypadku utworzenia odrębnego działania dotyczącego zarządzania, jego koszt nie powinien zasadniczo przekraczać granicy 20% budżetu

projektu. Przy małych budżetach projektów dopuszcza się jednak odstępstwa od tej zasady, w uzasadnionych przypadkach.

W każdym przypadku ważne jest by nie powielać kosztów zarządzania przewidzianych w działaniu / pakiecie roboczym „Zarządzanie” w innych działaniach / pakietach roboczych.

- ***Czy można zlecić część działań, np. zarządzanie projektem osobie lub firmie zewnętrznej?***

Zgodnie z zasadami programu dopuszczalne jest zlecenie podwykonawstwa w przypadku działań o charakterze technicznym, np. druk bądź tłumaczenia publikacji, utworzenie i obsługa strony internetowej, do których realizacji partnerstwo nie ma odpowiednich zasobów. Podwykonawstwo jednak musi być uzasadnione, a jego kwota nie może przekraczać **20%** całkowitej kwoty dofinansowania. **Podwykonawstwo w żadnym wypadku nie może obejmować zasadniczych działań np. zarządzania lub opracowania rezultatów.**

- ***Czy osoba zarządzająca projektem jest uprawniona do wynagrodzenia za swoją pracę? Do jakiej kwoty?***

Nie ma specjalnych postanowień dotyczących wysokości wynagrodzenia osoby zarządzającej projektem, ani kwoty przeznaczonej wyłącznie na ten cel. Są organizacje, w których te zadania wykonują pracownicy w ramach swoich normalnych zadań, są też stosowane inne rozwiązania. Stawki wynagrodzeń powinny uwzględniać realia rynku i nie odbiegać od standardowych stawek wynagrodzeń stosowanych w instytucji partnerskiej.

Należy pamiętać, że zadań związanych z zarządzaniem projektem (ani z wypracowaniem rezultatów) nie można zlecać na zewnątrz, poza instytucje i osoby należące do partnerstwa.

Należy pamiętać także, że w obydwu typach projektów, całkowita maksymalna kwota na zarządzanie działaniami projektowymi, może wynosić maksymalnie 20% całkowitej kwoty dofinansowania.

- ***Jak szczegółowo należy oszacować koszty dla danego Pakietu Prac?***

W formularzu wniosku KA220, w ramach każdego z pakietów dotyczących celów szczegółowych, należy odpowiedzieć na pytanie „Please explain how you define the amount dedicated to the work package and how the work package is cost-effective”. W odpowiedzi należy wskazać zarówno koszty znane na etapie pisania wniosku, jak i sposób szacowania wysokości pozostałych kosztów. Eksperti oceniający wniosek będą brali pod uwagę w szczególności zasadę efektywności kosztowej, co oznacza, że należy wykazać, że opisane we wniosku działania odpowiadają wysokości wnioskowanej kwoty. Należy również pamiętać o zasadzie współfinansowania działań projektowych.

- ***Jak będzie rozliczany projekt?***

Projekty będą rozliczane głównie w oparciu o jakość zrealizowanych działań, m. in. na podstawie poziomu osiągnięcia wartości wskaźników określonych dla poszczególnych rezultatów. Ocena będzie prowadzona całościowo dla projektu oraz w odniesieniu do każdego z Pakietów Prac lub działań. Uzyskanie niewystarczającej liczby punktów będzie skutkowało obniżeniem całkowitej kwoty dofinansowania bądź dla danego Pakietu Prac.

Więcej informacji na temat zagadnień finansowych można znaleźć w dokumencie: „[FAQ. Najczęściej zadawane pytania. Zagadnienia finansowe dla projektów akcji 2](#)”